

گزارش خبری کیهان از چالش سخت در ژنو

نتیجه مذاکرات سه روزه ایران و گروه موسوم به 5+1 تا ساعت 2 بامداد امروز (یکشنبه) به وقت تهران در ژنو پایتخت سوئیس با اصرار آمریکا و برخی شرکای غربی‌اش بر خواسته‌های غیرقانونی و زیاده خواهانه از ایران که با مقاومت تیم مذاکره‌کننده کشورمان روبرو شد در هاله‌ای از ابهام باقی ماند.

با ج‌خواهی حریف و ابهام در نتیجه مذاکرات

گزارش خبری کیهان از چالش سخت در ژنو

نتیجه مذاکرات سه روزه ایران و گروه موسوم به 5+1 تا ساعت 2 بامداد امروز (یکشنبه) به وقت تهران در ژنو پایتخت سوئیس با اصرار آمریکا و برخی شرکای غربی‌اش بر خواسته‌های غیرقانونی و زیاده خواهانه از ایران که با مقاومت تیم مذاکره‌کننده کشورمان روبرو شد در هاله‌ای از ابهام باقی ماند.

روز سوم مذاکرات فشرده ایران و گروه 5+1 دیروز با برگزاری دیدارهای فشرده دوجانبه، سه‌جانبه و چهارجانبه بین تیم مذاکره‌کننده کشورمان با 6 کشور حاضر در مذاکرات در جوی آکنده از بیم و امید برگزار شد.

سومین روز از مذاکرات فشرده ایران و گروه 5+1 که دیروز قرار بود 8/30 دقیقه به وقت ژنو (11 به وقت ایران) با دیدار سه‌جانبه ظریف، کری و اشتون و در ادامه دیدار جمعه شب این سه نفر پیگیری شود به تعویق افتاد و جای این نشست را دیدارهای فشرده دیگری گرفت و این دیدار به بعد از ظهر دیروز موكول شد.

هیئت‌های دیپلماتیک دلیل تاخیر در شروع مذاکرات روز سوم را فشردگی مذاکرات هیئت‌های 5+1 با یکدیگر و کشورهای خود همچنین ورود وزرای خارجه روسیه و چین به مذاکرات عنوان کردند که این 2 نفر دیروز ظهر به ژنو رسیدند.

دیدار ظریف و وستروله

هیئت دیپلماتیک کشورمان به ریاست محمدجواد ظریف پس از نشست سه‌جانبه جمعه شب که نزدیک به چهار ساعت طول کشید صبح دیروز پشت درهای بسته به گفت‌وگوی فشرده پرداخت که پس از سه ساعت گفت‌وگو، ظریف با همتای آلمانی خود «گیدو وستروله» به صورت دوجانبه دیدار و گفت‌وگو کرد. این دیدار دوجانبه در محل اقامت ظریف برگزار شد.

دیدار سه‌جانبه ظریف، اشتون و فابیوس

پس از برگزاری نشست دوجانبه ظریف با همتای آلمانی خود مایکل مان سخنگوی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در صفحه توئیتری خود از دیدار بین محمدجواد ظریف و لوران فابیوس وزرای خارجه ایران و فرانسه و کاترین اشتون، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، خبر داد.

برخی گزارش‌ها علت برگزاری این نشست‌های دوجانبه و سه‌جانبه و در نتیجه طولانی شدن روند مذاکرات را اختلافات میان اعضای گروه 5+1 بر سر متن بیانیه مشترکی عنوان کردند که قرار است در صورت توافق بر روی آن، مبنای مذاکرات و اقدامات بعدی قرار گیرد. به گفته برخی دیپلمات‌ها متن بیانیه مذکور در چارچوب مرحله «اهداف مشترک» طرح پیشنهادی ایران است.

دیدار اشتون، ظریف، وستروله و هیگ

پس از دیدار سه‌جانبه ظریف، اشتون و لوران فابیوس دیدار چهارجانبه‌ای نیز بین وزرای خارجه ایران، آلمان، انگلیس و اشتون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برگزار شد.

برگزاری دیدار سه‌جانبه

ظریف، اشتون و کری

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان عصر دیروز پس از دومین دور مذاکرات سه‌جانبه با اشتون و جان کری، وزیر خارجه آمریکا با بیان اینکه موضوعات مختلفی داریم و الان به مرحله تدوین رسیده‌ایم، افزود: روی برخی موضوعات به تفاهم و بر روی برخی موضوعات تفاوت نظر وجود دارد.

وی ادامه داد: به ویژه در میان 5+1 همان طور که در رسانه‌ها مطرح شده است، تفاوت دیدگاه وجود دارد.

وزیر خارجه کشورمان اظهار کرد: در مذاکرات پیشرفت هست اما هنوز معلوم نیست که امشب بر روی متن بیانیه مشترک به توافق برسیم. اما تا به حال پیشرفت بد نبوده است.

ظریف پیش از دیدار سه‌جانبه با اشتون و لاوروف نیز در جمع خبرنگاران با بیان این که مذاکرات در سومین روز خود وارد مرحله حساسی شده است که این مرحله رسیدن به یک متن است که هر هفت کشور بتوانند روی آن توافق کنند، تصریح کرد: این مرحله مرحله‌ای دشوار است. هم نگرانی‌های ایران باید مورد توجه قرار گیرد و هم دیدگاه‌های داخل 5+1. از این رو کار قدری با دشواری پیش می‌رود و مقدار زیادی از وقت در مشکلات داخلی 5+1 گرفته می‌شود که این هم طبیعی است. ما آمادگی داریم اگر طرف مقابل آمادگی دارد به راه حل برسیم و در این مسیر هم درحد خوبی پیشرفت داشتیم.

وی درباره مذاکرات با آمریکایی‌ها گفت: یک تاریخ طولانی بی‌اعتمادی با آمریکا وجود دارد. در عین حال در این دور از مذاکرات، حدود هفت ساعت مذاکرات جدی با آمریکایی‌ها داشتیم؛ در سطح وزیر خارجه. علاوه بر این با انگلیس، آلمان، فرانسه و روسیه نیز مذاکره داشتیم.

ظریف تاکید کرد: آنچه ما لازم می‌دانیم این است که کشورهای 5+1 بدانند این یک روند است که باید بر اساس یک احترام

متقابل، موضع برابر و توجه به حقوق مردم ایران به نتیجه برسد وگرنه پایداری نخواهد داشت. به همین دلیل ما این آمادگی را به عنوان نماینده مردمی که صلح طلب هستند و به دنبال داشتن حقوقشان هستند و مردمی که سلاح هسته‌ای را نه تنها مخالف اصول و عقاید خود می‌دانند بلکه محل امنی‌شان می‌دانند آماده ایم که اگر طرح و دیدگاه مناسبی که حقوق مردم ما را حفظ کند با هم بتوانیم تدوین کنیم را قبول کنیم. ما از ابتدا هم گفته‌ایم که نمی‌پذیریم کسی برای ما طرح تدوین کند. نشست ۳ جانبه ظریف، اشتون و قائم مقام وزیر خارجه چین نیز پس از دومین دور مذاکرات ظریف با کری و اشتون برگزار شد. ظریف درباره اظهارات وزیر خارجه فرانسه که بر مسئله غنی‌سازی و راکتور اراک به عنوان پیش شرط توافق تاکید کرده بود، با بیان این که درباره جزئیات مذاکرات در رسانه‌ها صحبت نمی‌کنم به طور ضمنی از زیاده خواهی برخی کشورهای غربی از جمله فرانسه انتقاد کرد و افزود: دیدگاه‌ها متفاوت است و فرانسه هم دیدگاه‌هایی دارد. در عین حال از نظر ما، کشورها باید بدانند که این روند باید بر اساس احترام متقابل و توجه به حقوق مردم ایران به نتیجه برسد و گرنه پایداری نخواهد داشت. ما به نمایندگی از مردم ایران که سلاح هسته‌ای را نه تنها مخالف اصول خود بلکه محل امنیت خود می‌دانند آماده‌ایم طرح مناسبی که حقوق مردم ما را حفظ کند را با هم تدوین کنیم.

وزیر خارجه کشورمان تاکید کرد که از ابتدا گفته‌ایم اجازه نمی‌دهیم کسی برای ما طرح تدوین کند. وی با بیان این که کار دشوار و زمان‌بر است افزود: امکان این بود و شاید هنوز هم باشد که اگر حسن نیت وجود داشته باشد به یک متن مورد توافق برسیم و همان طور که قبلاً گفتیم این مذاکرات یک روند و مسیر است، اگر امروز (شنبه) به نتیجه برسیم رسیدیم اگر نه روند یک هفته یا 10 روز دیگر ادامه پیدا می‌کند. ظریف در مصاحبه با جرمی بوئن، سردبیر خاورمیانه بی‌بی‌سی، در این باره گفت: ممکن است که ایران و قدرت‌های جهانی در این دور مذاکرات به توافقی نرسند، اما این که در این دور مذاکرات به نتیجه نرسیم فاجعه نیست، چون این آغاز یک روند است.

ظریف تاکید کرد تحریم‌های شدید بانکی و نفتی علیه ایران دلیل تغییر رویه ایران نیست. وی گفت: نتیجه خالص تحریم‌ها ساخت 19 هزار سانتریفیوژ و همچنین دشواری‌هایی برای مردم ایران بوده است. سید عباس عراقچی معاون وزیر خارجه ایران پیش از مذاکرات سه جانبه کری، ظریف و اشتون در جمع خبرنگاران درخصوص اینکه مذاکرات یکشنبه نیز ادامه دارد، گفت: مذاکرات امشب تمام می‌شود یا به دور بعدی کشیده خواهد شد. وی همچنین یادآور شد: اینکه مذاکرات امشب (شنبه شب) پایان می‌پذیرد یا به جلسه دیگری موکول شود، هنوز مشخص نیست و بعد از نشست 3 جانبه شاید بتوان در این خصوص اعلام نظر کرد. وی در خصوص نشست 3 جانبه جمعه شب بین کری، ظریف و اشتون، این مذاکرات را بسیار سخت و نفس‌گیر خواند و افزود: قرار شد که این مذاکرات شنبه ادامه یابد و منوط شد به مشورت‌های بیشتر 1+5 بین خودشان و به خصوص کشورهای غربی. آنها مدام به هماهنگی برای اتخاذ مواضع احتیاج دارند.

عراقچی در خصوص اینکه چقدر از اختلافات حل شده گفت: در حال حاضر نمی‌توانم در مورد این صحبت کنم زیرا در حال مذاکره‌ایم. موضوعات جدی است و هنوز بین مواضع دو طرف فاصله وجود دارد. در مورد برخی موارد فاصله کمتر شده و روی برخی موارد فاصله وجود دارد.

روزنامه لس‌آنجلس تایمز آمریکا با تایید خبر ناتمام ماندن مذاکرات ژنو در گزارشی مدعی شد که دستیابی به توافق هسته‌ای بین گروه 1+5 و ایران به مانعی برخورد کرده است. بنا بر این گزارش دیپلمات‌ها اعلام کرده‌اند که مذاکرات ممکن است تا هفته آینده میلادی ادامه یابد.

نویسنده با اشاره به اینکه دیپلمات‌ها از اشاره به دلایل عدم امضای توافقنامه تاکنون امتناع ورزیده‌اند، مدعی شد: «دو طرف درباره احداث یک راکتور پلوتونیومی در ایران اختلاف نظر دارند، که می‌تواند منجر به دستیابی این کشور به بمب هسته‌ای شود. جامعه بین‌المللی از ایران می‌خواهد که این راکتور را فعال نسازد... اما شاید خواهان محدودیت‌های دیگری نیز باشند». خبرگزاری انگلیسی رویترز نیز عصر دیروز از قول دیپلمات‌های غربی مدعی شد که گفت‌وگوهای هسته‌ای کشورهای 1+5 با ایران احتمالاً بدون توافق به پایان خواهند رسید.

بی‌بی‌سی نیز با این تیتیر که «احتمال دستیابی به توافق هسته‌ای بعید است» به انعکاس نتیجه نشست ژنو پرداخت. گزارشگر بی‌بی‌سی ضمن طرح این ادعا که به نظر می‌رسد توافق هنوز دور از دسترس است اعلام کرد احتمال دارد تفاهمنامه یا بیانیه‌ای مشترک منتشر شود.

رویکرد تامل برانگیز فرانسه

از صبح دیروز «لوران فابیوس» وزیر خارجه فرانسه رویکردی اتخاذ کرد که انتظارات را نسبت به نتیجه مذاکرات شدیداً کاهش داد و جو نسبتاً منفی‌ای بر روند گفت‌وگوها حاکم کرد.

فابیوس با بیان اینکه موضوع نیروگاه آب سنگین اراک و ذخایر اورانیوم با غنای 20 درصد ایران سد راه توافق شده، گفت باید در مذاکرات منافع و نظرات اسرائیل و کشورهای منطقه نیز در نظر گرفته شود.

این اظهارنظر و ابراز بدبینی وی نسبت به حصول توافق در نشست‌های روز شنبه موجب شد تا موجی از انتقادات در محافل رسانه‌ای و حتی دیپلماتیک علیه وی به راه بیفتد.

برخی روابط نزدیک پاریس- تل‌آویو و همچنین سرمایه‌گذاری‌های کشورهای عربی در فرانسه را از جمله موضوعاتی اعلام کرده‌اند که فابیوس را به اتخاذ موضعی نزدیک به اسرائیلی‌ها واداشته است.

فابیوس دیروز در مصاحبه با رادیو فرانسه هم گفته است پاریس از پیش‌نویس موافقتنامه با ایران راضی نیست. وی پیش از این هم گفته بود هیچ تضمینی نیست که بتوان روز شنبه به توافقی دست یافت.

خبرنگار «آسوشیتدپرس» هم به این موضوع اشاره کرده و نوشته است فابیوس با اظهارات و موضع‌گیری‌های خود قصد خوش‌خدمتی به «بنیامین نتانیاهو» را دارد. اما همین مواضع باعث می‌شود تا پاریس در جمع مذاکرات هسته‌ای منزوی شود. نتانیاهو روز جمعه پیش و پس از دیدار با «جان کری» وزیر خارجه آمریکا به شدت از حصول توافق با ایران ابراز نازخسندی کرد. او که مدعی است از جزئیات طرح پیشنهادی ایران مطلع است، می‌گوید اگر چنین توافقی حاصل شود، ایران معامله قرن را انجام داده و جامعه بین‌الملل مرتکب اشتباهی تاریخی شده است.

منابع نزدیک به مذاکرات هسته‌ای می‌گویند «لوران فابیوس» در طول مذاکرات امروز موضعی حتی سختگیرانه‌تر از دوران «جورج بوش» اتخاذ کرده است. البته برخی تحلیلگران نیز معتقدند تند شدن لحن فرانسه در مذاکرات نوعی جنگ زرگری میان 5+1 برای تحمیل کردن خواسته‌های خود به طرف مقابل است.

بامداد امروز نمایندگان ایران و گروه 5+1 برای جمع‌بندی مذاکرات سنگین و فشرده سه روز اخیر بار دیگر گرد هم آمدند و درباره مذاکرات بحث و تبادل نظر کردند.

گمانه زنی‌ها درباره محتوای مذاکرات

گزارش‌ها حاکی از آن است که مسئله اصلی در نشست سه روزه ژنو به چند مورد مشخص محدود شده است. مسئله اول این که ایران خواهان آن است که رئیس توافق جامع در توافقنامه موقت درج شود. گروه 5+1 می‌گوید هنوز آماده این کار نیست و عقیده دارد ایران و 5+1 تازه پس از حصول توافق درباره توافقنامه موقت و اجرای آن، در فضایی با اعتماد بیشتر، می‌توانند مذاکره درباره توافق جامع را آغاز کنند. ایران عقیده دارد اگر همین حالا تضمینی از گروه 5+1 گرفته نشود که در توافق جامع غنی‌سازی ایران را خواهد پذیرفت و همه تحریم‌ها را لغو می‌کند آن وقت ممکن است چنین تضمینی دیگر هرگز به دست نیاید و آمریکا پس از آنکه جلوی پیشرفت برنامه ایران را در توافق موقت گرفت در مذاکرات درباره توافق جامع خواستار برچیده شدن غنی‌سازی در ایران شود.

مسئله دوم این است که ظاهراً گروه 5+1 خود را برای لغو مقادیر ناچیزی از تحریم‌ها آماده کرده است که با میزان مورد تقاضای ایران فاصله جدی دارد. در واقع ایران خواهان تعدیل تحریم‌ها به نحوی است که ارزش واگذاری امتیازهای جدی فنی را که روی میز گذاشته داشته باشد. طبعاً مهم‌ترین حوزه‌ای که ایران خواستار لغو تحریم آن است حوزه تحریم‌های بانکی و تحریم خرید نفت ایران است. در واقع ایران آزادی دارایی‌های بلوکه شده خود را امتیاز جدی نمی‌داند و معتقد است برای متوازن شدن داده‌ها و ستانده‌ها باید چیز بسیار بیشتری روی میز قرار بگیرد. شواهد نشان می‌دهد در این مورد میان فرانسه و آمریکا اختلاف جدی وجود دارد ضمن اینکه آمریکایی‌ها هم به هیچ وجه مایل به کاهش تحریم‌ها در ابعادی که وسیع و گستره به نظر برسد نیستند.